

Nr. 7.

Warszawa

3/15 lutego 1868 r.

Wychodzi w każdą sobotę.

Redakcja przy ulicy Nowy Świat Nr. 28.

MERKURY

dodatek tygodniowy do Ekonomisty.

TYDZIEŃ FINANSOWY.

Nie łatwa to rzecz zaczęcie wojny, zwłaszcza w okolicznościach powikłanych, któreby ją do nieprzewidzianych rozmiarów doprowadzić mogły; to też im bliżéj ku wiośnie — właściwéj porze do zaczęcia działań wojennych, — tém mocniéj dzwonią na pokój, a głównie ci, komu pokój najpotrzebniejszy. Anglja mianowicie zaczyna już wierzyć jeżeli nie w stały pokój, to przynajmniéj w oddalenie grożącéj burzy: korespondent londyński, pilnie śledzący objawy finansowe, twierdzi, że prąd pokojowy w Anglji przeważa, zaufanie wraca, kredyt się ustala, praca ożywia. Pokojowe usposobienie opinji angielskiéj głównie polega na przekonaniu o nieszczerości stosunków między Prusami i Francją; a z tego prosty wniosek, że nie chodzi tu o pokój trwały, — bo ten tylko na szczerych i jasnych stosunkach oprzeć się może, — ale o odroczenie czynnego wystąpienia. W zgodzie z tym poglądem zdaje się być wydalenie się (na urlop) Bismarka, w chwili najmniéj do tego stosownéj; chociaż pewne okoliczności wskazują że nastąpiło to skutkiem starcia z ultrazachowawcami w polityce wewnętrznéj. Objawem znaczącym, a bliżéj nas obchodzącym, jest podwyżka w Berlinie papierów ruskich, a także naszych listów zastawnych i likwidacijnych.

Z drugiéj strony stoicznie apatyczna postawa wielkich banków, dalsze uzbrojenia i wojownicze przechwałki dzienników półurzędowych francuskich, wreszcie sama natura stosunków niezałatwionych na Wschodzie, ruch na Dunaju,—dość dają żywiołu opinji przeciwnéj pokojowi. Bilans banku francuskiego w niczém nie zmienił charakteru: fundusz metaliczny wynosi 1.042,6/m. fr., blisko 62,4 % wymagalnych zobowiązań, kiedy portfel zaledwie dochodzi 519/m. Wzrost rachunków bieżących prywatnych (412 m.) oznacza również nieczynność kapitałów.

Włoskie ministerstwo Menabrea umacnia się. Kwestja finansowa, najważniejsza obecnie dla Włoch, jest na porządku dziennym. Program ministra skarbu, wypowiedziany w Izbie, tak się streszcza: urządzić podatki i na téj podstawie przywrócić kredyt; za polepszeniem kredytu przystąpić do wielkiéj operacji kredytowéj z dobrami kościelnemi, wreszcie znieść kurs przymusowy i przywrócić normalny obieg pieniężny.

Co do podatków p. Cambray-Digny powziął myśl szczęśliwą systemu rozkładowego. Według złożonego już w Izbie projektu, rozkład i pobór podatków ma być pozostawiony gminom, na ich zbiorową odpowiedzialność, pod kontrolą rządu centralnego.

W kursach giełdy warszawskiéj notujemy dalsze polepszenie, a to skutkiem lepszego przyjęcia naszych papierów na giełdzie berlińskiéj: listy zastawne podniosły się o 3/4 % (81), listy likwidacijne dochodziły o 1 1/2 % wyżéj (61,42), potém nieco spadły. W kursach wexli zagranicznych zaszło małe obniżenie, z wyjątkiem wiedeńskich, które zdrożały (blisko 99) skutkiem poprawy waluty austrjackiéj.

KURSA GIEŁDY,

w tygodniu 7—13 lutego 1868 r.

	Stopa %	RÓWNIA (pari)	CENA RZECZYWISTA W TYGODNIU: Piątek 7 lutego	Sobota 8	Poniedz. 10	Wtorek 11	Środa 12	Czwar. 13	Stosunek do równi na 100
			Ruble						
1. Papiery publiczne.									
a) Rządowe.									
Polskie. Obligi Skarbowe (r. 100. 150. 500).	4	100	.	72,83	.	72,50	.	72,50	72 1/2
Bilety Skarbu Kr. Pol.	4,32	100	.	.	.	.	.	.	.
Obligacje cząstk. (zł. 500) z kup..	4	75	101	.	.	.	.	.	134 2/3
Cert. ban. na obl. cz. *A* (z.300) z kup	5	45	50,50	.	.	.	.	.	112 1/3
„ „ „ *B* (z. 200)	0	30	26,75	.	.	.	.	.	89 1/6
„ „ „ *B* (z. 200)	5	30	32,50	.	.	.	.	.	108 1/3
Dow. Kom. Cen. Lik. (różne sumy).	0	100	.	.	.	.	.	.	.
Listy likwid. (r. 100. 250. 500. 1000)	4	100	60	60,58	61,42	61	61	60,17	60 1/6
kupon	.	.	.	.	.	.	.	0,81 1/9	.
Ruskie. 5-ta pożyczka (500)............	5	100	70	.	.	.	.	.	70
6-ta pożyczka	5	100	.	.	.	.	.	.	.
Pożyczka premjowa z 1864 r.	5	100	116,50	117,25	116,50	116,75	117	.	117
„ „ z 1866 r......	5	.	116,33	116,75	116,50	116,75	117	.	117
Metaliki (300) lutowe	4	100	100	100	100	100	100	100	100
Metaliki (300) sierpniowe	4	100	99,67	99,67	99,67	99,67	99,67	99,67	99 2/3
Bilety banku Pańs. (100 i wyżéj)..	5	100	79	.	.	.	.	80	80
b) Towarzystw i Spółek.									
Polskie. Listy Zast. (30. 75. 150. 750. 3000).	4	100	80,17	80,25	80,25	80,50	81	81	81
„ „ „ ser. 2	4	100	68,75	68,83	69,17	69,50	69,75	69,50	69 1/2
kupon..............	.	.	.	.	.	.	.	0,56 2/3	.
Akcje Dr. Żel. W-W. (100)	diw.	60	61,50	61,50	61,50	.	.	.	102 1/2
„ „ W-B. (100. 150) ...	4	100	.	54,67	55	54,50	55	55	55
„ „ Teresp. (100).....	5	100	80	80	80	80	80	80	80
„ „ Łodzk. (100)	5	100	76,50	.	.	.	.	.	76 1/2
Rus. Akcje Gł. Tow. Dr. Ż. (125)	5	125	.	.	.	.	.	.	.
Obligacje „ „	1 1/2	100	81	.	.	.	.	.	81
2. Wexle.									
Berlin........(Tal. 100) 2 mies.	.	92,857	105,67 1/2	105,45	105,30	105,45	105,45	105,37 1/2	113 1/3
Gdańsk....... (100) „	.	92,857	105,45	.	105	105,30	.	105,15	113 1/4
Hamburg.....(M. B. 300) „	.	140,855	.	.	.	.	.	.	.
Londyn....... (Ł. 1) 3 „	.	6,304	.	.	.	.	.	7,23	114 2/3
Paryż........(Fran. 300) 2 „	.	75,214	.	.	.	.	.	*86,25	*114 2/3
Wiedeń....... (Gul. 150) „	.	92,857	90,30	.	.	.	91,80	91,80	98 8/9
Petersburg....(Rub. 100) 1 „	.	100	.	.	99	.	.	99	99
3. Monety.									
Półimperjał..................	.	5,15	5,96	.	.	.	5,98	.	116 1/8
Napoleondor	.	5	.	.	.	.	5,85	.	117
Dukat holenderski............	.	3	3,40	.	.	.	3,42	.	114
Rubel srebrny................	.	1	.	.	.	.	.	.	.
Talar pruski.................	.	0,92.857	.	.	.	.	1,07	.	115 2/9
Gulden austrjacki (papierowy)	.	0,62.906	.	.	.	.	0,62	.	98 3/5

STOPA SKUPU:	Warszawa.	Petersburg.	Londyn.	Paryż.	Wiedeń.	Berlin.	Frankfurt.	Amsterd.
bankowa:	6%	7	2	2 1/2	4	4	2 1/2	3
giełdowa:	—	8 (9)	1 (1 1/2)	1 3/4 (2 1/4)	4	2 3/4	1 3/4 (2)	3

STAN OPERACIJ BANKU POLSKIEGO.

	w d. 4 lutego	w ciągu tygodnia przyb. (+) ub. (—)	w d. 11 lutego
	r u b l i		
1. Skup: Portfel wexli kraj. w Warsz.	1.894.793, 76	+ 151.041, 83 — 110.163, 78	1.935.671, 81
1. Skup: Portfel wexli kraj. w Łodzi. .	244.606, 02	+ 22.572, 73 — 15.508, 70	251.670, 05
1. Skup: Portfel wexli kraj. w Włocł.	142.610, 49½	+ 14.400, . — 5.900, .	151.110, 49½
1. Skup: Portfel „ zagranicznych	1.802, 89	+ 4.524, 60 — 4.158, 52	2.168, 97
2. Zaliczenia na papiery publiczne ...	896.032, 52	+ 22.938, . — 22.406, .	896.564, 52
3 „ na zast. towarów (a) wełny .	364.144, 06	+ 240, 58 — 13.380, 58	351.004, 06
3 „ na zast. towarów (b) in. tow.	230.014, 74½	+ 44.951, 94 — 4.074, 94	270.891, 74½
4. „ „ kosztowności	764.386, 82½	+ 5.935, 84 — 7.335, 98	762.986, 68½
5. Otwarte kredyta	5.236.709, 97½	+ 621.566, 89½ — 633.163, 62½	5.225.113, 24½
6. Kasa: Monety srebrne	2.661.585, 51¼	— 4.961, 90	2.656.623, 61¼
6. Kasa: „ złote	33.484, 32½	—	33.484, 32½
6. Kasa: Bilety Banku Polskiego	393.550, .	+ 120.095, .	513.645, .
6. Kasa: „ Kred. Cesarstwa	788.788, .	+ 63.202, .	725.586, .
Łącznie (6)	3.877.407, 83¾	+ 51,931, 10	3.929.338, 93¾

SKAZÓWKI I FAKTA BIEŻĄCE.

— **Mniemana podcena (deprecjacja) monety.** L. De Lavergne w liście do „Ekonomisty fraucuskiego" zbija rospowszechnioną opinję, jakoby od lat 15 czy 20-tu, moneta stosunkowo obniżyła się w wartości, a nawet że frank dzisiejszy, jako towar, znaczy zaledwie połowę franka z r 1826. Wprawdzie raport komisji szacunkowéj (commission des valeurs) wykazuje że od r. 1826 niektóre przedmioty znacznie podrożały, jak naprzykład: konie, woły, mięso, masło, wełna, bawełna i wiele innych materjałów surowych; lecz z drugiéj strony, tenże dokument uwydatnia znakomite obniżenie cen wyrobów fabrycznych, jak dywany, sukna, perkale, płótna, szkła, porcelany, wyroby stalowe, papierowe i t. p. Niektóre z tych artykułów staniały więcéj niż o 50%. Godném jest uwagi, że średnie ceny zboża mało się zmieniły (na Zachodzie) od początku bieżącego wieku. Pan de Lavergne utrzymuje, że podrożenie surowych materjałów jest następstwem wzrastającego spożycia, a po części przewrotów, naturalnych i sztucznych, w pewnych gałęziach przemysłu dobywczego (industrie extractive) i rolnictwa. Nie przeczy zresztą, że życie w ogóle dziś wydaje się droższém niż dawniéj; lecz to zjawisko *optyki ekonomicznéj* przypisuje rospowszechnieniu zwyczajów i potrzeb zbytkowych.

Wiadomo, że z nowo-odkrytych kopalń masy drogich kruszców corocznie wpływają do Europy; z tego faktu, jako naturalne następstwo, wyprowadzają zniżenie stosunkowéj wartości monety. Według p. de Lavergne, ilość obiegającego złota i srebra zaledwie wystarcza potrzebom wciąż wzrastających tranzakcij; obieg pochłonąć może całe bogactwo kopalń Ameryki i Australji.

W końcu p. de L. przypomina, że największemu przywozowi złota nie towarzyszy największa podwyżka cen, i że obecnie we Francji ceny w ogóle dążą do obniżenia, chociaż przywóz złota znakomicie wzrasta.

— **Towarzystwa ubespieczenia od ognia w Rosji; otwarcie Agentury Tow. Moskiewskiego w Warszawie.**

Towarzystw ogniowych w Cesarstwie jest pięć, a mianowicie.

	Rok założenia	Kapitał zakładowy	Cena akcij imienna	Cena akcij w kursie 1868	Diwidenda 1866
		r u b i e			
1. 1-e rosijskie.	1827	4.000000	400	510	14%
2. 2-e rosijskie.	1835	1.500000	150	157,50	10%
3. Salamandra .	1846	2.000000	250	247,50	10%
4. Petersburs. .	1858	2.400000	200	180	6½
5. Moskiewskie.	1858	2.000000	200	170	5%

Wszystkie te Towarzystwa, oprócz 2-go, mają swe agentury w Warszawie z pełnomocnictwem na Królestwo Polskie.

Agentura jeneralna Moskiewskiego Towarzystwa ogniowego, otwartą została w początku roku bieżącego, przez dom handlowy S. A. Fränkel. Według ogłoszeń, w kantorze agentury (Bielańska 602), Dom rzeczony przyjmować będzie, na rachunek i odpowiedzialność Towarzystwa, wszelkie ubespieczenia, pobierać składki, oceniać straty i załatwiać wszelkie inne czynności; również dopełniać wypłaty za pogorzele z funduszów przez Towarzystwo dostarczanych.

Do wszelkich czynności, ubespieczeń w Królestwie dotyczących, Towarzystwo obiera zamieszkanie prawne w kantorze agentury, i w razie sporów poddaje się decyzji sądów Królestwa.

Składki zastosowane są do prawdopodobieństwa wypadków pogorzeli.

Rękojmię przedstawia kapitał zakładowy, a nadto reasekuracja w znaczniejszych Towarzystwach ubespieczeń zagranicznych.

Ubespieczenie obowiązuje od g. 12 w południe tego dnia, w którym cała składka została wniesioną i świadectwo tymczasowe od agentury otrzymane.

Świadectwo to w ciągu miesiąca, bez kosztu, zamienia się na formalną polisę.

Ustawa Towarzystwa obowiązuje ubespieczonych.

— Dostrzeżenia meteorologiczne za rok 1867,

z dziennych notowań w postrzegalni astronomicznéj warszawskiéj.

(Wysokość miejsca $367,^{6}$′; szer. jeogr. $52^0\ 13'\ 6''$; długość $18^0\ 41'\ 37.''\ 5$).

	Barometr średnio *millimetrów*	Termometr 100-wy śred. *stopni*	Wilgotność śred. *stopni*	Ilość wody *millimetrów* deszcz	śnieg	Wysokość wody na Wiśle średnia *stóp*	*cali*
Styczeń	$744,^{505}$	$-2^0,^{81}$	$98,^{7}$	$13,^{3}$	$22,^{8}$	4′	$11,^{3}$″
Luty	$751,^{809}$	$+0,^{95}$	$93,^{8}$	$13,^{7}$	$12,^{4}$	8	$2,^{7}$
Marzec	$749,^{004}$	$-2,^{19}$	$97,^{3}$	$9,^{9}$	$18,^{7}$	7	$1,^{8}$
Kwiecień	$743,^{845}$	$+6,^{36}$	$82,^{1}$	$38,^{6}$	4	9	$5,^{6}$
Maj	$749,^{553}$	$+10,^{85}$	$73,^{5}$	$45,^{5}$	.	6	$5,^{9}$
Czerwiec	$749,^{026}$	$+15,^{99}$	$71,^{2}$	$45,^{1}$	.	5	$9,^{2}$
Lipiec	$747,^{581}$	$+17,^{42}$	$75,^{6}$	$77,^{7}$	.	9	$4,^{9}$
Sierpień	$751,^{291}$	$+17,^{54}$	$74,^{9}$	$26,^{1}$	.	4	$8,^{9}$
Wrzesień	$753,^{084}$	$+12,^{83}$	$77,^{9}$	$39,^{2}$	.	2	$7,^{9}$
Październik	$750,^{803}$	$+8,^{25}$	$91,^{2}$	$64,^{6}$	.	3	$6,^{9}$
Listopad	$749,^{029}$	$+0,^{19}$	$93,^{7}$	$24,^{9}$	39	4	$3,^{2}$
Grudzień	$745,^{656}$	$-4,^{31}$	$95,^{8}$	$5,^{1}$	$64,^{6}$	4	$6,^{8}$
Rok	$748,^{771}$ = cali 27 lin. $7.^{9}$	$+6,^{76}$	$85,^{5}$	$403,^{7}$	$161,^{5}$	5	$11,^{3}$
				$=565,^{2}$			

Barometr dochodził najwyżéj 19 lutego .... *millim.* $772,^{94}$
— najniżéj 9 kwietnia .... „ $725,^{3}$
Termometr „ najwyżéj 21 sierpnia .... „ $+31^0,^{5}$ C.= $+25^0,^{2}$ R.
— najniżéj 31 grudnia .... „ $-19,^{8}$ „ = $-15.^{2}$ „
Największa zmiana roczna temperatury.......... „ $51,^{3}$ „ = 41
Średnia zmiana miesięczna „ .... „ $4,^{41}$ „ = $3,^{53}$
„ „ dzienna „ .... „ $2,^{67}$ „ = $2,^{14}$

W ciągu roku było dni: *w stanie normalnym z 41 lat (1826—1866)*
pogodnych....... 35 t. j. $9,^{6}$% .... $17,^{1}$%
napół pogodnych. 82 — $22,^{5}$% ...... $32,^{9}$
pochmurnych .... 248 — $67,^{9}$% 50

Deszczu było dni 153, śniegu 68, gradu 8, mgły 21, błyskawic i grzmotów 18, błyskawic bez grzmotów 14, wichrów 26. Wiatr panujący zachodni.

Największa wysokość wody na Wiśle była 14 lipca........ *st.* 20 *c.* 5 (wylew)
Najmniejsza „ „ „ 29 wrz. i 4 paźdz. „ 1 „ 9

W ogóle rok 1867 był niepogodny, wilgotny i zimny.

Stosunek dni pochmurnych $67,^{9}$% przechodzi normalny (50%) o $17,^{9}$%.
Wilgotność średnia $85,^{5}$ przechodzi normalną ($81,^{1}$) o $4,^{4}$.
Temperatura średnia $6^0,^{76}$ C. niższa jest od normalnéj ($7,^{36}$) o st. $0,^{6}$.
Ilość deszczu spadłego w lipcu ($77,^{7}$) i październiku ($64,^{6}$) w niesłychanym stosunku przenosi ilość spadłego w odpowiednich miesiącach poprzedniego 1866 r. ($38,^{6}-2,^{1}$ millimetrów).

W drukarni Gazety Polskiéj. Za pozwoleniem Cenzury Rządowéj.